

A la recerca de l'autèntic seabirdwatcher del Mediterrani

Per Anita Bonilla, José Manuel Igual, Meritxell Genovart i Daniel Oro
Grup d'Ecologia de Poblacions, Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA, CSIC-UIB)

Un projecte de ciència ciutadana pretén, mitjançant l'ús d'una aplicació mòbil, que els pescadors aportin dades d'interès científic sobre incidents amb aus marines en el mar.

A primera hora del matí d'un dissabte és fàcil trobar aficionats a la pesca desplegant els seus aparells en zones rocoses de la badia de Palma. Sense fixar-s'hi gaire, els pescadors competeixen en l'obtenció del botí amb algunes aus marines, i són freqüents les interaccions entre tots dos. És comú veure les aus marines atretes pels vaixells de pesca cercant els descarts per aprofitar-se d'aquest recurs predictable; qui diu que no a l'aliment fàcil i abundant? Pescadors recreatius o palangrers artesans admeten amb freqüència que les aus marines poden ser un destorb, ja que *roben* els esquers en els hams, i es generen així situacions d'alt risc per a les aus i pèrdua dels esquers i hams per als pescadors. Desafortunadament, moltes aus moren ofegades en quedar enganxades en les arts de pesca o surten de l'incident molt malferides.

Aquest problema es multiplica en la pesca comercial, especialment amb els grans vaixells pesquers del Mediterrani. Se sospita que podrien causar la mort de milers d'aus i ser una de les principals amenaces per a moltes de les espècies (algunes molt amenaçades), juntament amb la introducció de depredadors a les zones de reproducció, la pèrdua d'hàbitat litoral a causa del desenvolupament urbanístic i la contaminació de l'oceà.

A causa de diversos factors com la gran amplitud de la zona geogràfica que ocupen aquests ocells marins, la dificultat i el cost d'obtenir dades en un medi com el mar, l'heterogeneïtat o irregularitat dels esdeveniments de captura accidental tant en l'espai com en el temps i la varietat d'arts de pesca existents, no es tenen dades suficients per valorar amb rigor els efectes de la captura accidental sobre les poblacions d'aus marines. Es fa necessari, doncs, investigar *in situ* la incidència de les captures accidentals en diferents arts de pesca, intentant respondre preguntes bàsiques com **quan**, **com** i **on** ocorren aquests incidents i **quines** espècies d'aus marines hi estan implicades.

Es fa per tant necessari implicar el sector pesquer i treballar conjuntament. Són els pescadors, tant recreatius com comercials, els qui poden explicar de primera mà el que ocorre a la mar, i col·laborar així en l'obtenció directa d'aquestes dades,

prendre consciència de l'interès científic que existeix i passar de ser part del problema a ser part d'una solució que beneficiï a tothom.

Amb la idea d'aprofitar el coneixement i els recursos de què disposa el sector pesquer, el Grup d'Ecologia de Poblacions de l'Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA, UIB-CSIC), amb el suport de la Fundació Biodiversitat, ha dissenyat una eina anomenada *Sea-Birdstagram*, emmarcada en el projecte *Impacte de la mortalitat per arts de pesca en la viabilitat poblacional d'aus marines amenaçades del llevant espanyol*. *Sea-Birdstagram* és una aplicació per a telèfons mòbils (App) de descàrrega gratuïta pensada perquè els pescadors participin activament en l'estudi i obtenció de dades de captures accidentals d'aus marines. El seu maneig és molt senzill: després d'un registre en el qual especificarem l'art de pesca que es practica, l'aplicació queda programada per a fer una fotografia. En cas de captura accidental, l'usuari pren una instantània de l'au, i queden així registrades l'hora, la data i la localització de l'incident. Immediatament després es mostren altres camps a emplenar opcionalment en funció del nivell de compromís que l'usuari vulgui tenir amb l'acció, com entrar el codi de l'anella, en el cas que l'au estigui marcada, o altres observacions com l'estat en el qual va quedar l'exemplar. La App s'encarrega d'enviar tot aquest paquet informatiu a una base de dades d'un servidor a què accedeixen només els investigadors. Així, amb aquest petit gest, la informació viatja del mar directament a l'entorn científic.

Amb aquesta aposta de ciència ciutadana com a teló de fons, el projecte intenta recopilar tota la informació possible a partir de les dades que s'obtinguin de la col·laboració dels usuaris de la App, juntament amb altres dades històriques d'anellament i recupera-

Un pescador intenta alliberar una gavina del palangre

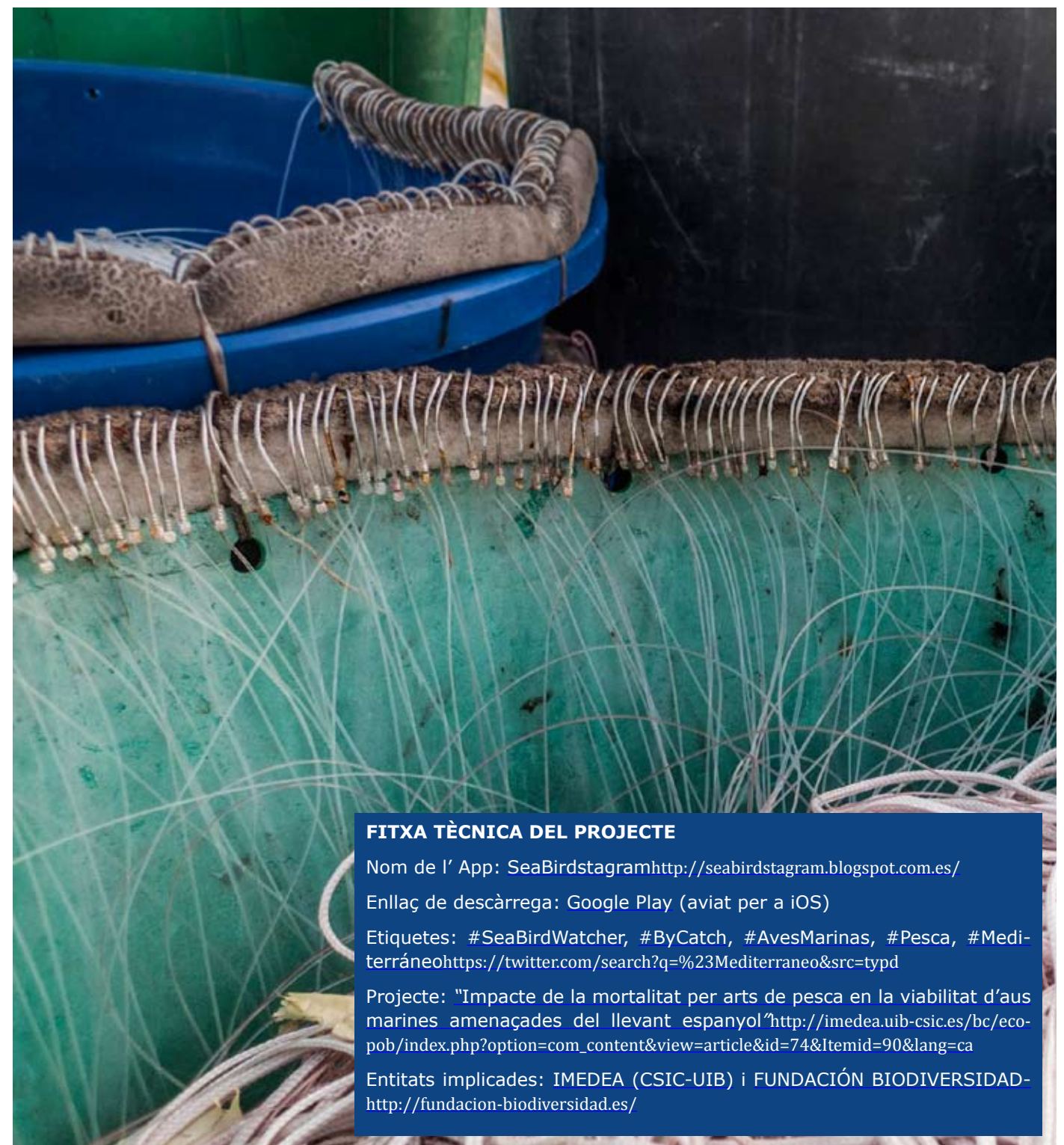
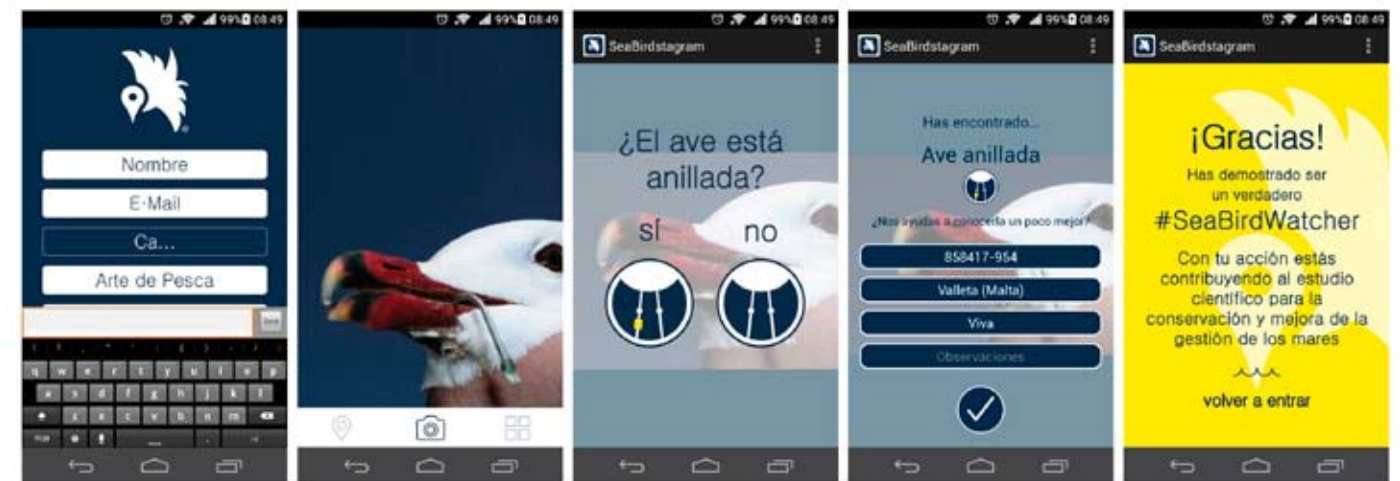
HTTP://MEDITERRANEANSEABIRDCATCH.BLOGSPOT.COM.ES

ció d'aus marines. A partir d'aquí es podrà valorar l'impacte de la pesca accidental, estimar les probabilitats d'extinció de les poblacions objecte d'estudi, i, finalment, poder realitzar prediccions de les dinàmiques poblacionals sota diferents escenaris de gestió pesquera i mesures de mitigació. El projecte està inicialment enfocat a conèixer l'impacte de quatre espècies d'aus amb interès de conservació en el Mediterrani occidental: el virot (*Puffinus mauretanicus*), el virot gros o baldritja (*Calonectris diomedea*), la gavina de corsa o de bec vermell (*Ichthyophaga atricapilla*) i el corb marí (*Phalacrocorax carbo*).

En les campanyes informatives dirigides a la gent del mar s'enuncia explícitament: "es cerquen pescadors que ens puguin aportar informació sobre les captures accidentals d'aus marines en arts de pesca". Com a incentiu hi ha samarretes, un reportatge fotogràfic sobre la pesca que els participants s'enduran en forma de calendari i la pròpia satisfacció de contribuir a la conservació i gestió dels recursos marins. Un autèntic SeaBirdWatcher mediterrani: els ulls de la ciència a la mar. •

PEP ARCOS / SEO-BIRDLIFE

FITXA TÈCNICA DEL PROJECTE

Nom de l' App: SeaBirdstagram <http://seabirdstagram.blogspot.com.es/>

Enllaç de descàrrega: Google Play (aviat per a iOS)

Etiquetes: #SeaBirdWatcher, #ByCatch, #AvesMarinas, #Pesca, #Mediterráneo <https://twitter.com/search?q=%23Mediterraneo&src=typd>

Projecte: "Impacte de la mortalitat per arts de pesca en la viabilitat d'aus marines amenaçades del llevant espanyol" http://imedea.uib-csic.es/bc/ecopob/index.php?option=com_content&view=article&id=74&Itemid=90&lang=ca

Entitats implicades: IMEDEA (CSIC-UIB) i FUNDACIÓN BIODIVERSIDAD- <http://fundacion-biodiversidad.es/>